

Statens vegvesen Region Nord
Postboks 1403
8002 Bodø

Saksb.: Hege Rasmussen
e-post: fmnohra@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 56
Vår ref: 2012/4294
Deres ref: 15/200559
Vår dato: 21.06.2016
Deres dato: 13.06.2016
Arkivkode: 461.3

Tilbakemelding angående avrenning til Bodøelva og fiskedød

Vi viser til redegjørelse om overvåking av Bodøelva datert 13. juni samt e-postrapporter 14. – 21. juni angående utslipp av prosessvann og funn av død fisk.

VEDTAK

Med medhold i forurensningsloven § 49 pålegges Statens vegvesen undersøkelse av Bodøelva fra anleggsområdet til munningen i Bodøsjøen for å kartlegge omfanget av fiskedøden.

Vi ber samtidig om at det oversendes en redegjørelse over akuttutslippet 14. juni, som nærmere spesifisert i dette brevet.

Frist for oversendelse er 7. juli 2016.

Overvåkingsrapportene viser høye verdier av suspendert stoff i ellevannet rett etter påske. I uken etter ser partikkelnivået i ellevannet ut til å ha sunket raskt, og ligget stabilt lavt frem til siste analysen som er oversendt, 3. juni.

14. juni mottok vi melding fra Statens vegvesen om at det har vært en stor innlekkasje i tunnelen og at dette har ført til utslipp av store mengder vann med oppløst injeksjonsmasse.

17. juni mottok vi melding om at det var funnet død fisk i elva. Det var samlet inn fisk på strekningen mellom Børsingveien og Andedammen, og seks av disse var sendt til obduksjon. Det ble konkludert med akutt dødelighet etter kvelning. Det ble funnet sand/partikler på gjellene i tillegg til mye svarte prikker.

Det var også tatt vannprøver på formiddagen 17. juni. Disse viste noe forhøyde verdier i forholdt til foregående dager, men godt under grenseverdien som er satt i tillatelsen.

FYLKESMANNENS VURDERING

Spregsteinrester inneholder vanligvis store mengder nåleformede partikler. Når disse vaskes ut og spres nedover ei elv vil de sette seg på gjellene til fisken og kunne føre til

kvelning. Resultatet av Laboras analyse av de seks ørretene som ble plukket opp i Bodøelva nedenfor riksveien den 17. juni passer godt med en slik diagnose. Naturlige sedimenter som f.eks. leire og silt inneholder avrunda partikler kan også gi akutt dødelighet på fisk, men da må de opptre i store konsentrasjoner.

Analysene av suspendert stoff i ellevannet formiddagen 17. juni viser ikke spesielt høye verdier denne dagen.

Meldingen fra vegvesenet om akuttutslippet fra tunnelen gikk ut på at dette vannet inneholdt store mengder oppløst injeksjonsmasse. Vi antar at dette er sementbasert injeksjonsmasse. Dette utslippet vil i så fall trolig ha hatt høy pH. Funnene på fiskene som var sendt til obduksjon samsvarer også med at de kan ha vært utsatt for basisk vann.

Vi tror derfor at dette kan ha vært en medvirkende årsak til fiskedøden. At fisken har vært eksponert for skarpe partikler fra sprengningsarbeidene vil skade gjellene og gi akutt dødelighet. Konsentrasjonen av partikler i ellevannet fredag 17. juni tilsier at dette trolig ikke alene har forårsaket fiskedøden, men det er vanskelig å si uten at man har analyser fra et tidspunkt kort tid etter akuttutslippet 14. juni.

Det ble tatt vannprøver som ble sendt til analyse fredag 17. juni, etter at det var funnet død fisk i elva. Utslippet 14. juni inneholdt injeksjonsmasse. I utslippstillatelsen for anleggsarbeidene er det satt grenseverdi for pH i utslippsvannet på grunn av at det brukes slik injeksjonsmasse som kan gi et basisk utslipp. Her burde det også vært målt pH i vannet.

Vi ønsker en redegjørelse over hendelsesforløpet og hvilke tiltak akuttutslippet 14. juni utløste. Etter hva vi kjenner til bygges tunnelen med lavbrekk, ble vannet pumpet ut? Ble det iverksatt undersøkelser for å dokumentere effekten av utslippet? Sier beredskapsplanen noe om hvordan et slikt akuttutslipp skal følges opp? Hvordan er dette håndtert i virksomhetens internkontroll, og har det ført til endringer i rutiner/prosedyrer? Vi ber om at en redegjørelse over dette er oss i hende innen 7. juli 2016.

For å kunne få kunnskap om hvor stor del av Bodøelva og fiskebestanden som har blitt påvirket av utslippet er det viktig at undersøkelsesområdet utvides til å gjelde hele Bodøelva nedenfor riksvegen, dvs. helt ned til utløpet i Bodøsjøen. Elvestrekningen må befares/undersøkes så raskt som mulig og eventuell død fisk sendes til analyse umiddelbart.

SAKSOPPLYSNINGER OG KLAGEADGANG

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet **innen 3 uker** fra det tidspunktet dette brevet er mottatt. En eventuell klage skal angi det vedtaket som det klages over, og den eller de endringene som ønskes. Klagen må begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. En eventuell klage sendes til **Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø**.

Med hilsen

Sten D. Bruaas (e.f.)
fungerende seksjonsleder

Hege Rasmussen
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.